AJÁNLÁSOK

A BIZOTTSÁG AJÁNLÁSA

(2010. szeptember 20.)

az újgenerációs hozzáférési hálózatokhoz (NGA) való szabályozott hozzáférésről

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2010/572/EU)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikkére,

tekintettel az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre (keretirányelv) ([1]) és különösen annak 19. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Elektronikus Hírközlési Szabályozók Testülete (BEREC) és a Hírközlési Bizottság (COCOM) véleményére,

mivel:

(1) Az elektronikus hírközlési szolgáltatások egységes európai uniós piaca és különösen a rendkívül nagy sebességű széles sávú szolgáltatások fejlesztése kulcsfontosságú a gazdasági növekedés és az Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek teljesülése szempontjából. A távközlés és a széles sávú szolgáltatások alkalmazásának az európai uniós szintű beruházásfinanszírozásban, munkahelyteremtésben és általános gazdaságélénkülésben játszott alapvető szerepét 2009. márciusi ülésén elfogadott következtetéseiben az Európai Tanács is kiemelte. Az Európa 2020 stratégia hét kiemelt kezdeményezésének egyike a 2010 májusában bemutatott „európai digitális menetrend" kidolgozása.

(2) Az európai digitális menetrend meghatározza a nagy sebességű és a szupergyors széles sávú szolgáltatások kiépítésére és piaci elterjedésére vonatkozó célokat, és intézkedéseket irányoz elő az fényvezető-alapú újgenerációs hozzáférési hálózatok (NGA) kiépítésének ösztönzése, valamint a következő években szükséges jelentős beruházások támogatása érdekében. Ebbe a folyamatba illeszkedik ez az ajánlás, amelynek célja az új és a továbbfejlesztett infrastruktúrára irányuló hatékony beruházások és innováció ösztönzése, megfelelően figyelembe véve a beruházó vállalkozások kockázatait és a tényleges verseny fenntartásának szükségességét, ami hosszabb távon fontos mozgatórugója a beruházásoknak.

(3) A 2002/21/EK irányelv 16. cikkének (4) bekezdése értelmében a nemzeti szabályozó hatóságok szabályozási intézkedéseket dolgoznak ki a rézalapúról az optikai alapú hálózatokra történő átállásból fakadó kihívásokra. Az érintett piacok ebben az összefüggésben: a nagykereskedelmi hálózati infrastruktúrához való hozzáférés piaca (4. számú piac) és a nagykereskedelmi széles sávú hozzáférési piac (5. számú piac). Az egységes piac torzulásainak megelőzéséhez és a jogbiztonság valamennyi beruházó vállalkozás számára való megteremtéséhez nélkülözhetetlen a nemzeti szabályozó hatóságok által alkalmazott szabályozási intézkedések következetessége. Ennek megfelelően annak érdekében, hogy a szabályozási intézkedések ne tartalmazzanak nem kívánt eltéréseket, helyénvaló útmutatást nyújtani a nemzeti szabályozó hatóságoknak, miközben lehetővé kell tenni számukra, hogy az alkalmazandó korrekciós intézkedések kidolgozása során megfelelő módon figyelembe vegyék országuk sajátosságait. A nemzeti szabályozó hatóság által alkalmazott korrekciós intézkedéseknek az arányosság elvének megfelelően gondoskodniuk kell arról, hogy a különböző volumenű beruházásokra kész piaci szereplők egyaránt megtalálják számításukat.

(4) Az ajánlás hatálya elsősorban a 2002/21/EK irányelv 16. cikke szerint elvégzett piacelemzési eljárás eredményeképpen jelentős piaci erővel rendelkezőként azonosított szolgáltatókkal szemben alkalmazandó korrekciós intézkedésekre terjed ki. Ha azonban az infrastruktúra megkettőzésének gazdaságtalan vagy fizikailag kivitelezhetetlen volta ezt indokolja, a tagállamok az említett irányelv 12. cikkével összhangban az elektronikus hírközlő hálózatokat szolgáltató vállalkozások számára olyan, a létesítmények közös használatára vonatkozó kötelezettségeket írhatnak elő, amelyek révén megszüntethetőek az építőmérnöki infrastruktúra és a végződtetési szegmensek szűk keresztmetszetei.

(5) Az NGA-k kiépítését követően mind a nagy-, mind a kiskereskedelemben a keresleti és a kínálati feltételek jelentős változására lehet számítani. Ennek megfelelően szükség lehet új korrekciós intézkedésekre, valamint a 4. és az 5. számú piacon az aktív és a passzív hozzáférésre vonatkozóan jelenleg alkalmazott korrekciós intézkedések újragondolására.

(6) A szabályozás kiszámíthatósága kulcsfontosságú szerepet játszik annak ösztönzésében, hogy minden szolgáltató hatékony beruházásokat hajtson végre. A hosszabb távon következetes szabályozás fontos annak érdekében, hogy a beruházók biztonsággal alakíthassák ki üzleti terveiket. A rendszeres időközönként elvégzett piacelemzések miatti bizonytalanságok csökkentése céljából a nemzeti szabályozó hatóságoknak a lehető legegyértelműbben tisztázniuk kell, hogy a piaci körülmények előre látható változásai milyen hatást gyakorolhatnak a korrekciós intézkedésekre.

([1]) HL L 108., 2002.4.24., 33. o.

(7) Ahol az új fényvezetős hálózatot zöldmezős beruházásként hozzák létre, a nemzeti szabályozó hatóságoknak felül kell vizsgálniuk és szükség esetén módosítaniuk kell a szabályozási kötelezettségeket, és ennek során biztosítaniuk kell, hogy ezek a kötelezettségek függetlenek legyenek az alkalmazott hálózati technológiától.

(8) Az NGA-k bevezetése várhatóan nagy változásokat fog előidézni a szolgáltatásnyújtás gazdasági körülményeiben és a versenyfeltételekben.

(9) Ebben az összefüggésben a nemzeti szabályozó hatóságoknak körültekintően meg kell vizsgálniuk az NGA-k kiépítése nyomán kialakuló versenyfeltételeket. A nemzeti szabályozó hatóságoknak, amennyiben egyértelműen meg tudnak határozni jelentős mértékben és objektív módon eltérő, időben állandó versenyfeltételeket, az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján előzetes szabályozás alá vonható érintett elektronikus hírközlési ágazatbeli termék- és szolgáltatáspiacokról szóló, 2007. december 17-i 2007/879/EK bizottsági ajánlásnak [1] megfelelően meg kell határozniuk olyan piacokat, amelyek a nemzeti szintnél földrajzilag kisebb kiterjedésűek. Ha az eltérő versenyfeltételek nem indokolják is a nemzeti szintnél földrajzilag kisebb kiterjedésű piacok meghatározását, a nemzeti szabályozó hatóságok dönthetnek úgy, hogy az egy földrajzilag meghatározott piacon belüli különböző földrajzi területeken – például különböző alternatív infrastruktúrák vagy infrastruktúra-alapú szolgáltatók jelenléte következtében – érvényesülő eltérő versenyfeltételek az előírt korrekciós intézkedések és hozzáférési termékek differenciálását teszik szükségessé.

(10) A rézalapúról az optikai alapú hálózatokra történő átállás nyomán megváltozhatnak a különböző földrajzi területeken érvényesülő versenyfeltételek, ami szükségessé teheti a 4. és az 5. számú piac földrajzi kiterjedésének vagy az e piacokra vonatkozó korrekciós intézkedéseknek a felülvizsgálatát, amennyiben ezeket a piacokat vagy korrekciós intézkedéseket a helyi hurok átengedése (LLU) nyomán kialakult verseny alapján szegmentálták.

(11) Amennyiben a 4. számú piacon megállapítást nyer a jelentős piaci erő jelenléte, megfelelő korrekciós intézkedéseket kell alkalmazni.

(12) A párhuzamos optikai hálózatok kiépítéséhez nélkülözhetetlen az építőmérnöki infrastruktúrához való hozzáférés. Ezért fontos, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok hozzájussanak azokhoz az információkhoz, amelyek alapján felmérhetik, hogy az alépítmények és más, a helyi hurokhoz szükséges létesítmények rendelkezésre állnak-e az NGA-k telepítéséhez, és ha igen, akkor hol. A nemzeti szabályozó hatóságoknak a 2002/21/EK irányelvben biztosított hatáskörükkel élve az ilyen létesítmények helyére, kapacitására és hozzáférhetőségére vonatkozóan valamennyi lényeges információt össze kell gyűjteniük. Az alternatív szolgáltatók számára ideális esetben lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóval egy időben építsék ki optikai hálózatukat, és osztozzanak velük az építőmérnöki infrastruktúra költségein.

(13) Az építőmérnöki infrastruktúrához való hozzáférés biztosításának kötelezővé tétele csak akkor lehet eredményes, ha a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató a saját downstream (a termelési lánc alacsonyabb szintjén működő, például kiskereskedelmi) üzletága és a hozzáférést igénylő harmadik személyek számára azonos feltételekkel biztosítja a hozzáférést. A nemzeti szabályozó hatóságoknak korábbi tapasztalataikra építve olyan eljárásokat és eszközöket kell kidolgozniuk, amelyek lehetővé teszik, hogy a helyi hurok átengedésével összefüggésben létrejöjjenek az építőmérnöki létesítményekre vonatkozó megrendelésekkel és az azokhoz való üzemeltetési célú hozzáféréssel kapcsolatban szükséges üzleti folyamatok. A jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató arra való kötelezése, hogy a hozzáférést igénylő fél kérését követően lehetőség szerint mihamarabb közzétegye referenciaajánlatát, arányos a hatékony beruházások és az infrastruktúra-verseny ösztönzésének célkitűzésével. Ezeknek a referenciaajánlatoknak indokolt tartalmazniuk az építőmérnöki infrastruktúrához való hozzáférés feltételeit és eljárásait, beleértve a hozzáférési árakat is.

(14) A költségalapú árak a befektetett tőke ésszerű mértékű megtérülését szolgálják. Ha a nem megkettőzhető fizikai eszközökre, például az építőmérnöki infrastruktúrára irányuló beruházások nem kifejezetten köthetők az NGA-k telepítéséhez (és nem járnak ezekhez hasonló mértékű szisztematikus kockázatokkal), akkor kockázati profiljukat a meglévő rézalapú infrastruktúráéval megegyezőnek indokolt feltételezni.

(15) A nemzeti szabályozó hatóságoknak lehetőség szerint törekedniük kell annak biztosítására, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató újonnan épült létesítményei úgy legyenek kialakítva, hogy több szolgáltató optikai szálainak elhelyezését is lehetővé tegyék.

(16) Az „optika a lakásig” (FTTH) hálózatok esetében az optikai hurok végződtetési szegmensének megkettőzése általában költséges, és nem tekinthető hatékonynak. A fenntartható infrastruktúra-verseny érdekében ezért hozzáférést szükséges biztosítani a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató által létesített optikai infrastruktúra végződtetési szegmenséhez. A tényleges és fenntartható verseny támogatása érdekében, a hatékony piacra lépés biztosítása céljából a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató hálózatához való hozzáférést olyan szinten kell garantálni, amely az új piaci szereplő számára lehetővé teszi a már gazdaságos legkisebb üzemméret elérését. A hatékony hozzáféréshez bizonyos esetekben egyedi interfészek lehetnek szükségesek.

(17) A végződtetési szegmenshez való tényleges hozzáférés biztosítása érdekében az átláthatósággal és egyenlő elbánással kapcsolatos kötelezettségeket indokolt megállapítani. A jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatónak kérésre rövid határidőn belül megfelelő referenciaajánlatot kell közzétennie annak érdekében, hogy a hozzáférés potenciális igénylői meghozhassák beruházási döntéseiket.

(18) A nemzeti szabályozó hatóságoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a hozzáférési árak tükrözzék a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató által ténylegesen viselt költségeket, és kellően figyelembe vegyék a beruházási kockázat nagyságát.

[1] HL L 344., 2007.12.28., 65. o.

(19) A többszálas hálózatok telepítési költsége csak kismértékben haladja meg az egyszálas hálózatokét, miközben ezek a hálózatok lehetőséget adnak arra, hogy az alternatív szolgáltatók egészen a végfelhasználóig saját ellenőrzésük alatt tartsák saját kapcsolatukat. Ezek a hálózatok – az EU szabályozási keretének célkitűzéseivel összhangban – várhatóan elősegítik majd a hosszú távon is fenntartható versenyt. Ennélfogva kívánatos, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok – különösen a kapcsolódó igények és költségek figyelembevételével – hatáskörüket latba vetve előmozdítsák azt, hogy a piaci szereplők többszálas végződtetési szegmenseket építsenek ki.

(20) Ahhoz, hogy az alternatív szolgáltatók – amelyek közül több már kiépítette a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató átengedett rézszálas hurkához való csatlakozást lehetővé tevő saját hálózatát – az NGA-környezetben versenyképesek maradhassanak, megfelelő hozzáférési termékeket kell számukra biztosítani. Az FTTH esetében ezek a termékek az adott esetnek megfelelően magukban foglalhatják az építőmérnöki infrastruktúrához, a végződtetési szegmenshez és az átengedett optikai hurokhoz (beleértve a sötétszálat) való hozzáférést, illetve a nagykereskedelmi széles sávú hozzáférést is. Amennyiben a 4. számú piacon alkalmazott korrekciós intézkedések hatékony versenyt eredményeznek a megfelelő downstream piacon, a teljes piacon vagy bizonyos földrajzi területeken, ezeken a piacokon vagy területeken az egyéb korrekciós intézkedések visszavonhatók. Ilyen visszavonásra például akkor kerülhet sor, ha a fizikai hozzáféréssel kapcsolatos korrekciós intézkedések nyomán a további, bitfolyam-hozzáféréssel kapcsolatos korrekciós intézkedések feleslegessé válnak. Ezen túlmenően különleges körülmények fennállása esetén a nemzeti szabályozó hatóságok eltekinthetnek az optikai hurok átengedésének kötelezővé tételétől olyan földrajzi területeken, ahol a több alternatív infrastruktúra, például FTTH- és/vagy kábeles hálózat jelenléte és az átengedésen alapuló versenyképes hozzáférési ajánlatok vélhetően tényleges versenyt biztosítanak downstream szinten.

(21) A 2002/21/EK irányelv 16. cikkében előírt követelmények a feltárt probléma természetén alapulnak, és függetlenek a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató által alkalmazott technológiától vagy architektúrától. Ezért az, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató pont-multipont vagy pont-pont topológiájú hálózatot épít-e ki, önmagában nem befolyásolhatja a korrekciós intézkedések megválasztását, figyelemmel arra, hogy az ilyen jellegű potenciális műszaki problémák kezelésére új átengedési technológiák állnak rendelkezésre. A nemzeti szabályozó hatóság számára lehetővé kell tenni, hogy átmeneti intézkedés keretében olyan alternatív hozzáférési termékeket tegyen kötelezővé, amelyek a fizikai átengedés helyett az ahhoz legközelebbi egyenértékű megoldást biztosítják, azzal a feltétellel, hogy ezeket a termékeket olyan biztosítékoknak kell kísérniük, amelyek a lehető legmegfelelőbb módon garantálják a hozzáférés egyenértékűségét és a tényleges versenyt ([1]). A nemzeti szabályozó hatóságnak ettől függetlenül köteleznie kell az szolgáltatót arra, hogy amint az műszakilag és gazdaságilag lehetségessé válik, azonnal megvalósítsa a fizikai átengedést.

([1]) Lásd még a 2009/140/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (60) preambulumbekezdését (HL L 337., 2009.12.18., 37. o.).

(22) A fényvezetős hurok átengedési kötelezettségének előírása esetén a meglévő LLU-referenciaajánlatot a 2002/19/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([2]) II. mellékletével összhangban úgy kell módosítani, hogy az valamennyi vonatkozó hozzáférési feltételt tartalmazza, beleértve az optikai hurok átengedéséhez kapcsolódó pénzügyi feltételeket is. Annak érdekében, hogy a hozzáférés potenciális igénylői számára megfelelő szintű átláthatóság és tervezhetőség legyen biztosítható, ezeket a módosításokat indokolatlan késedelem nélkül közzé kell tenni.

(23) Az FTTH kiépítéséhez általában jelentős kockázatok társulnak, hiszen igen magas az egy háztartásra jutó telepítési költség, és egyelőre továbbra is korlátozott azoknak a különleges jellemzőket (például nagyobb mennyiségű adat átvitelét) igénylő kiskereskedelmi szolgáltatásoknak a száma, amelyek kizárólag optikai szálon keresztül biztosíthatók. Az optikai hálózatra irányuló beruházások értékcsökkenése attól függ, hogy rövid és középtávon hányan fizetnek elő az NGA-kon keresztül nyújtott új szolgáltatásokra. A hozzáférési árak meghatározása vonatkozásában a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató tőkeköltségének tükröznie kell azt, hogy a beruházás kockázata nagyobb, mint a jelenlegi rézalapú hálózatokra irányuló beruházások esetében.

(24) A kiépítéshez társuló kockázatok diverzifikálása javulást eredményezhet az NGA-k telepítésének időzítésében és hatékonyságában. A nemzeti szabályozó hatóságoknak ezért értékelésnek kell alávetniük a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató által a beruházási kockázatok diverzifikálása érdekében javasolt árképzési rendszereket.

(25) Ha a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató hosszú távú vagy nagy mennyiségre vonatkozó szerződések keretében tett előzetes kötelezettségvállalások fejében az átengedett optikai hurokhoz alacsonyabb hozzáférési árat kínál, ezt az árat nem helyénvaló indokolatlanul megkülönböztetőnek tekintetni, ha a nemzeti szabályozó hatóság meggyőződött róla, hogy az alacsonyabb ár megfelelően tükrözi a beruházási kockázat tényleges csökkenését. A nemzeti szabályozó hatóságnak ugyanakkor gondoskodnia kell arról, hogy az ilyen árképzési szabályok ne eredményezzenek olyan árprést, amely akadályozza a tényleges piacra lépést.

(26) Az árprés fennállása kimutatható annak megállapításával, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató saját downstream kereskedelmi tevékenységei nem lennének jövedelmezők a szolgáltató upstream (a termelési lánc magasabb szintjén működő, pl. nagykereskedelmi) üzletága által a versenytársaknak felszámított árak mellett (egyenlően hatékony versenytárs teszt). Hasonlóképpen, az árprés fennállása kimutatható annak megállapításával is, hogy az upstream hozzáférési piacon a versenytársaknak felszámított ár és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató downstream üzletága által a downstream piacon felszámított ár közötti különbözet nem elégséges ahhoz, hogy a downstream piacon tevékenykedő kellően hatékony szolgáltatót normál nyereséghez juttassa

([2]) HL L 108., 2002.4.24., 7. o.

(kellően hatékony versenytárs teszt). A nem azonos méretgazdaságossági előnyöket élvező és eltérő hálózati egységköltségekkel rendelkező szolgáltatók közötti tényleges verseny fenntartását célzó előzetes árszabályozás konkrét összefüggésében általában véve megfelelőbb a kellően hatékony versenytárs teszt. Az árprés vizsgálatát továbbá megfelelő időszakon keresztül kell végezni. A fokozottabb kiszámíthatóság érdekében a nemzeti szabályozó hatóságoknak előzetesen megfelelő módon meg kell határozniuk az árprés fennállásának kimutatása céljából alkalmazandó teszt kiválasztásának módszertanát, az alkalmazandó paramétereket és az árprés esetleges megállapítása esetére vonatkozó korrekciós intézkedések mechanizmusait.

(27) A többszálas hálózatok biztosítják, hogy a hozzáférés igénylői anélkül gyakorolhassanak teljes körű ellenőrzést optikai vonalak felett, hogy költséges és redundáns beruházásokat kellene végrehajtaniuk, vagy – az egyszálas hurok kötelező átengedése esetén – kockáztatniuk kellene, hogy esetleg hátrányos megkülönböztetésben fognak részesülni. A többszálas optikai hálózatok ezért várhatóan gyorsabban eredményeznek intenzívebb versenyt a downstream piacon. Az NGA-kra irányuló együttes beruházások egyaránt csökkentik a beruházó vállalkozás által viselt költségeket és kockázatokat, ami így az FTTH szélesebb körű kiépítettségéhez vezethet.

(28) A többszálas optikával megvalósított FTTH-ra irányuló együttes beruházások a beruházás által lefedett földrajzi területeken bizonyos körülmények között tényleges versenyhelyzetet teremthetnek. Ezek a körülmények különösen a részt vevő szolgáltatók számával, a közös hálózat felépítésével, valamint a társberuházók közötti egyéb, a downstream piacon érvényesülő tényleges verseny biztosítását célzó megállapodásokkal állnak összefüggésben. Ilyen helyzetben, amennyiben az érintett területeken a versenyfeltételek jelentősen és objektív módon eltérnek a máshol érvényesülőktől, és a 2002/21/EK irányelv 16. cikke alapján elvégzett piacelemzés nem állapítja meg jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató meglétét, indokolt lehet önálló piacot meghatározni.

(29) A nemzeti szabályozó hatóságoknak meg kell vizsgálniuk az alhurkok átengedésének költségeit. A hatóságoknak célszerű lehet előzetes konzultációt szervezniük az utcai szekrények megosztása iránt potenciálisan érdeklődő alternatív szolgáltatók részvételével, és ennek alapján meghatározniuk, hol van szükség az utcai szekrények átalakítására, és hogyan oszthatók el a költségek.

(30) Az alhurok-átengedéssel összefüggésben bevezetett korrekciós intézkedések eredményességének biztosítása érdekében a nemzeti szabályozó hatóságoknak a felhordóhálózat vonatkozásában is megfelelő intézkedéseket kell elfogadniuk. A hozzáférés igénylőinek lehetőséget kell adni az igényeiknek leginkább megfelelő megoldás kiválasztására, legyen az a sötétszálhoz (és adott esetben a rézalapú hálózathoz), az Ethernet felhordóhálózathoz vagy az alépítményekhez való hozzáférés. A nemzeti szabályozó hatóságoknak szükség esetén intézkedéseket kell hozniuk a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató tulajdonában lévő utcai szekrények megfelelő méretére vonatkozóan.

(31) Az alhurkokhoz való hozzáférés feltételeinek átláthatósága a leghatékonyabban úgy biztosítható, ha ezek a feltételek megjelennek a már meglévő LLU-referenciaajánlatban. A meglévő versenyajánlatok folytonosságának biztosítása érdekében fontos, hogy ez az átláthatósági követelmény az alhurkok átengedéséhez szükséges valamennyi elemre vonatkozzon, beleértve a felhordóhálózatot és a kiegészítő szolgáltatásokat is. Annak érdekében, hogy a piacra lépők számításokat végezhessenek az alhurok-átengedés megtérülésével kapcsolatban, a referenciaajánlatnak valamennyi árképzési feltételt tartalmaznia kell.

(32) A helyi hurkok átengedésére vonatkozó árakhoz hasonlóan az alhurok-átengedés biztosításához szükséges valamennyi elem árának is költségalapúnak kell lennie, és ezeket az árakat az átengedett rézhurkokhoz való hozzáférés árának meghatározására jelenleg is alkalmazott módszertanok alapján kell kialakítani. A rézszál optikai szállal történő helyettesítése egy köztes elosztási pontig nagyarányú, nem kockázatmentes beruházást jelent, jóllehet ez a kockázat az FTTH-hálózatokhoz viszonyítva – legalábbis a sűrűn lakott területeken – az egy háztartásra jutó telepítési költségben fennálló különbségek és a jobb vagy korszerűbb szolgáltatások iránti kereslet bizonytalansága miatt általában kisebbnek feltételezhető.

(33) A nemzeti szabályozó hatóságoknak a megkülönböztetésmentesség elvének alkalmazásával meg kell előzniük, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató kiskereskedelmi üzletága az időzítésből fakadóan előnyökre tegyen szert. A jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót ennek megfelelően kötelezni kell arra, hogy még az optikai alapú új kiskereskedelmi szolgáltatásainak bevezetése előtt aktualizálja nagykereskedelmi bitfolyamajánlatát, és ezáltal a hozzáféréssel rendelkező versenytárs szolgáltatóknak megfelelő időt biztosítson ahhoz, hogy reagáljanak e termékek bevezetésére. Általában azt célszerű feltételezni, hogy a szükséges változtatások végrehajtásához elegendő időszak hossza hat hónap, kivéve abban az esetben, ha más eredményes biztosítékok már eleve gondoskodnak a megkülönböztetésmentesség elvének érvényesüléséről.

(34) Várható, hogy az optikai alapú nagykereskedelmi széles sávú hozzáférési termékek olyan műszaki konfigurációval rendelkeznek majd, amely a rézalapú bitfolyamtermékekkel összehasonlítva fokozottabb rugalmasságot eredményez, és korszerűbb jellemzőkkel rendelkező szolgáltatások nyújtását teszi lehetővé. A kiskereskedelmi termékek közötti verseny ösztönzése érdekében fontos, hogy ezek a jellemzők különböző NGA-alapú szabályozott termékekben is megjelenjenek, ideértve az üzleti szintű szolgáltatásokat is.

(35) Egy adott NGA-n keresztül különböző bitfolyamtermékek szolgáltathatók, amelyek a ráépülő szolgáltatások tekintetében például a sávszélesség, a megbízhatóság, a szolgáltatás minősége vagy más paraméterek alapján különböztethetők meg egymástól.

(36) A hozzáférésre vonatkozó új korrekciós intézkedéseket körültekintően kell meghatározni például az optikai hálózatok összekapcsolását támogató műszaki protokollok és interfészek vagy a bitfolyamra vonatkozó új korrekciós intézkedések hatálya és paraméterei tekintetében. A nemzeti szabályozó hatóságoknak a vonatkozó közös műszaki szabványok kidolgozása érdekében együtt kell működniük egymással, a nemzetközi szabványügyi testületekkel és az érdekelt ágazati szereplőkkel.

(37) Előzetes árszabályozás esetén a nagykereskedelmi bitfolyam-hozzáférési árakat a költségalapú árképzés elvének alkalmazásával kell meghatározni. A nemzeti szabályozó hatóságok adott esetben más árszabályozási mechanizmust is alkalmazhatnak, például a kiskereskedelmi árakból kiindulva („retail minus" elv), amennyiben a verseny megfelelően korlátozza a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató kiskereskedelmi tevékenységét. Annak érdekében, hogy mind nagy-, mind kiskereskedelmi szinten valamennyi szolgáltató élvezhesse a hosszabb távon differenciált árak előnyeit, a nemzeti szabályozó hatóságoknak a különböző bitfolyamtermékekre vonatkozóan a szolgáltatásnyújtás költségei által indokolt mértékben eltérő árakat kell meghatározniuk. A hozzáférési ár meghatározásakor megfelelően figyelembe kell venni a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató által viselt kockázatokat.

(38) A fizikai hozzáférésre vonatkozóan alkalmazott eredményes korrekciós intézkedések nyomán bizonyos területeken szükségtelenné válhatnak a nagykereskedelmi széles sávú hozzáférésre vonatkozó azon kötelezettségek, amelyek a downstream piacon hivatottak biztosítani a tényleges versenyt. Ezen belül különösen ha a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató FTTH-hálózatot telepített, és az alternatív szolgáltatók számára biztosítva van az átengedett optikai hurokhoz való tényleges hozzáférés (elsősorban a pont-pont technológia esetében), akkor a nemzeti szabályozó hatóság – különösen sűrűn lakott területeken – dönthet úgy, hogy ez a hozzáférés elégséges mértékben biztosítja a tényleges versenyt a downstream piacon. Ha ilyen körülmények között a szabályozó hatóság a nagykereskedelmi széles sávú hozzáférésre vonatkozóan nem állapít meg kötelezettségeket, akkor ezzel nagyobb ösztönzést adhat valamennyi szolgáltató beruházásai számára, és ezáltal elősegítheti a mielőbbi kiépítést.

(39) Ahol korábbi adatok arra utalnak, hogy a funkcionális szétválasztás vagy hasonló intézkedés az alternatív szolgáltatók és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató downstream üzletága számára teljes mértékben egyenértékű hozzáférést eredményezett az NGA-khoz, illetve ahol a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató downstream üzletágának tevékenységét a piaci verseny kellő mértékben korlátozza, a nemzeti szabályozó hatóságoknak nagyobb a mozgásterük a nagykereskedelmi széles sávú hozzáférésre vonatkozó korrekciós intézkedések meghatározásában. Így különösen elegendő lehet, ha a bitfolyamtermékek árának alakítását a piacra hagyják. A versenyre gyakorolt nemkívánatos hatások elkerülése érdekében ugyanakkor szükség van a szigorú nyomon követésre és a fentiekben ismertetett árprésteszt megfelelő alkalmazására.

(40) A jelenleg hozzáféréssel rendelkező szolgáltatóknak jogos érdeke, hogy megfelelő idő álljon rendelkezésükre a beruházásaikat és megtérülési terveiket jelentős mértékben érintő változásokra való felkészülésre. Ha nem rendelkeznek kereskedelmi megállapodással, akkor a nemzeti szabályozó hatóságoknak kell gondoskodniuk arról, hogy a migráció megfelelő terv alapján történjen. A migrációs tervnek átláthatónak és kellően részletesnek kell lennie ahhoz, hogy a jelenleg hozzáférést élvező szolgáltatók felkészülhessenek a változásokra, és tartalmaznia kell a hozzáférés igénylői és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató között esetleg szükségessé váló együttműködésre, valamint az összekapcsolódási pontok megszüntetésének pontos rendjére vonatkozó szabályokat is. A jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra vonatkozóan meglévő követelményeknek egy megfelelő átmeneti időszak erejéig hatályban kell maradniuk. Az átmeneti időszaknak igazodnia kell a helyi hurok vagy helyi alhurok átengedéséhez kapcsolódó normál beruházási időszakhoz, amely általában öt év. Abban az esetben, ha a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató a fő rendezőnél (MDF) egyenértékű hozzáférést biztosít, a nemzeti szabályozó hatóság rövidebb határidőt is kijelölhet.

(41) Ha a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató a meglévő rézalapú hozzáférési hálózat egy részét optikai hálózattal kívánja felváltani, és ennek keretében az adott időpontban használt összekapcsolási pontok egy részét meg kívánja szüntetni, a nemzeti szabályozó hatóságoknak valamennyi vonatkozó információt be kell szerezniük a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatótól, és a 2002/19/EK irányelv 9. cikkének (1) bekezdésével összhangban biztosítaniuk kell, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató hálózatához hozzáféréssel rendelkező vállalkozások valamennyi ahhoz szükséges információhoz időben hozzájussanak, hogy saját hálózatukat és hálózatbővítési terveiket megfelelően átalakíthassák. A nemzeti szabályozó hatóságoknak meg kell határozniuk ezen információk formáját és részletességét, és gondoskodniuk kell arról, hogy a szóban forgó információk felhasználása az egész folyamat során mindvégig bizalmasan és kizárólag rendeltetési céljuknak megfelelően történjék,

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST:

Cél és hatály

1. Ezen ajánlás célja az egységes piac fejlődésének segítése, ennek érdekében pedig a jogbiztonság fokozása, valamint a beruházások, a verseny és az innováció ösztönzése a széles sávú szolgáltatások piacán, különös tekintettel az újgenerációs hozzáférési hálózatokra (NGA) történő átállásra.

2. Ez az ajánlás közös elveket határoz meg a 2002/19/EK és a 2002/21/EK irányelv szerint elvégzett piacelemzés alapján az NGA-kkal kapcsolatban meghatározott korrekciós intézkedések következetes végrehajtásának előmozdítására.

3. Ha a 2002/21/EK irányelv 16. cikke alapján elvégzett piacelemzéssel összefüggésben a nemzeti szabályozó hatóságok szabályozási korrekciós intézkedések előírását mérlegelik, akkor az említett irányelveknek és az ebben az ajánlásban meghatározott közös elveknek megfelelően hatásos korrekciós intézkedéseket kell kidolgozniuk. A keretszabályozás számos beavatkozási lehetőséget ad a nemzeti szabályozó hatóságok kezébe, amelyek révén olyan intézkedések határozhatók meg, amelyek valamennyi tagállamban megfelelő

választ adnak a piac hiányosságaira, és biztosítják a szándékolt szabályozói cél elérését. A nemzeti szabályozó hatóságoknak ezen intézkedések meghozatala során figyelembe kell venniük a lakások vagy épületek hálózatba kapcsolását biztosítani hivatott optikai hálózatok kiépítésével kapcsolatos kockázatok megosztása és a verseny ösztönzése érdekében a szolgáltatók által megkötött megállapodásokat.

Következetes megközelítés

4. A nemzeti szabályozó hatóságoknak a 2002/21/EK irányelv 5. cikkében megállapított hatáskörükkel élve biztosítaniuk kell, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató mindazokat az adatokat – köztük a hálózat topológiájának tervezett módosítására vagy az alépítmények rendelkezésre állására vonatkozókat is – rendelkezésre bocsássa, amelyek az NGA-kra történő átállás során szükségesek a nemzeti szabályozó hatóságok megfelelő korrekciós intézkedéseinek kialakításához.

5. A 2007/879/EK ajánlás szerinti 4. és 5. számú piac felülvizsgálata során figyelembe kell venni az NGA-kat, és a felülvizsgálatot az egyes nemzeti szabályozó hatóságoknak összehangolt módon és megfelelő időzítéssel kell elvégezniük. A nemzeti szabályozó hatóságoknak gondoskodniuk kell a 4. és az 5. számú piacon alkalmazott korrekciós intézkedések összhangjáról.

6. Ha a vonatkozó piacelemzés szerint a piaci feltételek általában véve állandók lesznek, a nemzeti szabályozó hatóságoknak megfelelő felülvizsgálati időszakok figyelembevételével következetes szabályozást kell alkalmazniuk. A nemzeti szabályozó hatóságoknak döntéseikben lehetőség szerint ismertetniük kell, hogy a piaci körülmények várható változásai nyomán a jövőbeni piac-felülvizsgálatok során hogyan kívánják módosítani a 4. és az 5. számú piacon alkalmazott korrekciós intézkedéseiket.

7. Ha a nemzeti szabályozó hatóságok a 2002/21/EK irányelv 12. cikke értelmében az egy adott vállalkozás építőmérnöki infrastruktúrájához és végződtetési szegmenséhez való hozzáférés biztosítása érdekében szimmetrikus intézkedéseket alkalmaznak, akkor a 2002/19/EK irányelv 5. cikke alapján megfelelő végrehajtási intézkedéseket is el kell fogadniuk.

8. Optikai szálnak a zöldmezős területeken fekvő hozzáférési hálózatokban való telepítésekor a nemzeti szabályozó hatóságok nem kötelezhetik a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót arra, hogy meglévő kötelezettségei – így például egyetemes szolgáltatási kötelezettségei – teljesítése érdekében párhuzamosan rézalapú hálózatot is telepítsen, hanem lehetővé kell tenniük, hogy a szóban forgó szolgáltató a meglévő szabályozott termékeket vagy szolgáltatásokat optikai szálon keresztül nyújtott, funkcionálisan egyenértékű termékek vagy szolgáltatások formájában biztosítsa.

Földrajzi eltérések

9. A nemzeti szabályozó hatóságoknak meg kell vizsgálniuk a különböző földrajzi területeken érvényesülő versenyfeltételek közötti eltéréseket, és ennek alapján meg kell határozniuk, indokolt-e a nemzeti szintnél földrajzilag kisebb kiterjedésű piacokat meghatározni, illetve differenciált korrekciós intézkedéseket alkalmazni. Ott, ahol a versenyfeltételek közötti eltérések állandóak és jelentősek, a nemzeti szabályozó hatóságoknak a 2007/879/EK ajánlással összhangban meg kell határozniuk a nemzeti szintnél földrajzilag kisebb kiterjedésű piacokat. Más esetekben a nemzeti szabályozó hatóságoknak folyamatosan értékelniük kell, hogy az NGA-k telepítése és az ennek nyomán kialakuló versenyfeltételek egy adott földrajzilag meghatározott piacon indokolják-e differenciált korrekciós intézkedések alkalmazását.

10. Ha a nemzeti szabályozó hatóság az 5. számú piacon korábban olyan, a 4. számú piac hozzáférési termékein alapuló, a nemzeti szintnél földrajzilag kisebb kiterjedésű piacokat vagy korrekciós intézkedéseket határozott meg, amelyek az NGA-k kiépítése nyomán feleslegessé válhatnak, a szóban forgó szegmentálásokat vagy korrekciós intézkedéseket felül kell vizsgálnia.

Fogalommeghatározások

11. Ezen ajánlás alkalmazásában:

„újgenerációs hozzáférési (NGA) hálózat” (NGA-k): olyan vezetékes hozzáférési hálózat, amely részben vagy egészben optikai elemekből áll, és amely korszerűbb tulajdonságokkal rendelkező (például nagyobb volumenű adatforgalom bonyolítását igénylő) széles sávú hozzáférési szolgáltatásokat képes nyújtani, mint amelyek a meglévő rézhálózatokon keresztül biztosíthatók. A legtöbb esetben az NGA-k egy már meglévő réz- vagy koaxiáliskábel-alapú hálózat korszerűsítésének eredményeként jönnek létre;

„építőmérnöki infrastruktúra”: elektronikus hírközlési szolgáltató által a helyi hurokhoz kapcsolódóan telepített olyan fizikai létesítmény, amelyben a helyi hurok kábelei, például a rézhuzalok, az optikai szálak vagy a koaxiális kábelek elhelyezkednek. Építőmérnöki infrastruktúrát képeznek – egyebek mellett – az olyan föld alatti vagy földfelszíni eszközök, mint az alépítmények, a szerelőaknák és a tartóoszlopok;

„alépítmény”: föld alatti cső vagy kábelcsatorna, amelyben maghálózat vagy hozzáférési hálózat (optikai, réz- vagy koaxiális) kábelei futnak;

„szerelőakna”: általában fedéllel ellátott olyan akna, amelyen keresztül a szerelő föld alatti elektromos hírközlési kábelek közötti kötések létesítése vagy e kábelek karbantartása céljából hozzáférhet a hozzáférési pontnak helyet adó föld alatti védett térhez;

„városi jelenléti pont” (MPoP): egy adott NGA-szolgáltató hozzáférési hálózatát maghálózatához kapcsoló pont. A rézalapú hozzáférési hálózatok esetében megegyezik a fő rendezővel (MDF). Egy adott területen (általában településen vagy település egy részében) valamennyi NGA-előfizető hálózati kapcsolata egy optikai rendezőn (ODF) keresztül az MPoP-be fut be. Az ODF-ről kiinduló NGA-hurkok – esetleg, ha a berendezések az MPoP-ben nem ugyanott helyezkednek el, közvetítő felhordóhálózati kapcsolatokon keresztül – az NGA-szolgáltató vagy más szolgáltatók maghálózati berendezéseihez kapcsolódnak;

„elosztási pont": az NGA olyan köztes csomópontja, amelyben az MPoP-ből (érkező egy vagy több fényvezető kábel (betápláló szegmens) szétválik, hogy biztosítsa a végfelhasználók helyiségeinek csatlakoztatását (végződtetési vagy leágazó szegmens). Az elosztási pont általában több épületet (lakóházat) lát el. Elhelyezkedhet valamely épület alagsorában (többlakásos lakóépületek esetében) vagy az utcán. Az elosztási pont foglalja magában a végződtetési szegmens kábeleit kezelő rendezőt és az esetleges egyéb passzív berendezéseket, például az optikai teljesítményosztókat (splitter);

„végződtetési szegmens": az NGA azon szegmense, amely a végfelhasználó helyiségeit az első elosztási ponttal összekapcsolja. A végződtetési szegmens általában az épületen belüli függőleges vezetékeket tartalmazza, de olyan vízszintes vezetékeket is tartalmazhat, amelyek az épület alagsorában vagy egy közeli szerelőaknában elhelyezkedő optikai teljesítményosztóhoz vezetnek;

„optika a lakásig" vagy „FTTH": olyan hozzáférési hálózat, amely a betápláló és a leágazó szegmenseiben egyaránt fényvezető szálakból áll, tehát fényvezető szálakkal biztosítja az ügyfél helyiségei (a lakóház vagy többlakásos lakóépületekben a lakás) és az MPoP közötti kapcsolatot. Ezen ajánlás alkalmazásában az „FTTH" kifejezés egyaránt utal a „fényvezető a lakásig" és a „fényvezető az épületig" (FTTB) megoldásokra;

„többszálas FTTH": a fényvezető szálak telepítésének olyan formája, ahol a beruházó a hozzáférési hálózatnak mind a betápláló, mind a leágazó szegmensében a saját szükségleteinél nagyobb mennyiségű szálat fektet le annak érdekében, hogy a fennmaradó fényvezető szálakat más szolgáltatóknak – elsősorban korlátlan használati jogok formájában – értékesítse;

„FTTH-ra irányuló együttes beruházás": független elektronikus hírközlési szolgáltatók (a „társberuházók") közötti olyan megállapodás, amelynek célja az FTTH-hálózatok közös telepítése, különösen a ritkábban lakott területeken. Az együttes beruházás különböző jogi megoldások révén valósulhat meg, a társberuházók azonban jellemzően hálózati infrastruktúrát építenek ki, és osztoznak az ahhoz való fizikai hozzáférésen.

Hozzáférés a nagykereskedelmi fizikai hálózati infrastruktúrához (4. számú piac)

12. Ha a 4. számú piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató van jelen, a nemzeti szabályozó hatóságoknak – különösen az alábbi elvek figyelembevételével – megfelelő korrekciós intézkedéseket kell alkalmazniuk.

Hozzáférés a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató építőmérnöki infrastruktúrájához

13. Ha a megfelelő alépítmény-kapacitás rendelkezésre áll, a nemzeti szabályozó hatóságoknak kötelezővé kell tenniük az építőmérnöki infrastruktúrához való hozzáférés biztosítását. A hozzáférést a II. mellékletben meghatározottak szerint, az egyenértékűség elvének megfelelően kell biztosítani.

14. A nemzeti szabályozó hatóságoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a meglévő építőmérnöki infrastruktúrához való hozzáférés biztosítása az I. melléklettel összhangban, költségalapú árakon történjen.

15. Az építőmérnöki infrastruktúrához való hozzáférés tekintetében referenciaajánlatra vonatkozó igény felmerülése esetén a nemzeti szabályozó hatóságnak meg kell állapítania a referenciaajánlat mielőbbi közzétételére vonatkozó kötelezettséget. A referenciaajánlatot legkésőbb hat hónappal a kérést követően közzé kell tenni.

16. A nemzeti szabályozó hatóságoknak a piaci kereslettel összhangban ösztönözniük, illetve ahol erre a nemzeti jog lehetőséget ad, kötelezniük kell a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót, hogy az építőmérnöki infrastruktúra építésekor akkora kapacitást hozzon létre, amely más szolgáltatók számára is lehetővé teszi e létesítmények igénybevételét.

17. A nemzeti szabályozó hatóságoknak együtt kell működniük más hatóságokkal egy olyan adatbázis létrehozása érdekében, amely valamennyi építőmérnöki infrastruktúra esetében tartalmazza a földrajzi elhelyezkedésre, a rendelkezésre álló kapacitásra és az infrastruktúra fizikai tulajdonságaira vonatkozó azon adatokat, amelyek egy adott piacon vagy piaci szegmensben az optikai hálózatok kiépítéséhez felhasználhatók. Ezeknek az adatoknak minden szolgáltató számára hozzáférhetőknek kell lenniük.

Hozzáférés a végződtetési szegmenshez FTTH esetén

18. Ha a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató FTTH-t telepít, a nemzeti szabályozó hatóságoknak az építőmérnöki infrastruktúrához való hozzáférés biztosításának kötelezővé tételén túl a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató hozzáférési hálózatának végződtetési szegmenséhez és ezen belül az épületeken belüli kábelezéshez való hozzáférés biztosítását is kötelezővé kell tenniük. E célból a nemzeti szabályozó hatóságoknak a 2002/19/EK irányelv 12. cikke (1) bekezdésének megfelelően kötelezniük kell a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót, hogy szolgáljon részletes információkkal a hozzáférési hálózat architektúrájára vonatkozóan, majd a hozzáférés potenciális igénylőivel a lehetséges hozzáférési pontokról folytatott konzultációt követően meg kell határozniuk, hogy hol helyezkedjen el a hozzáférési hálózat végződtetési szegmensének a hozzáférés kötelező biztosítását szolgáló elosztási pontja. E döntés meghozatalakor a nemzeti szabályozó hatóságoknak figyelembe kell venniük, hogy az egyes elosztási pontokon egy bizonyos számú végfelhasználói kapcsolatot el kell tudni helyezni ahhoz, hogy a hozzáférés a hozzáférés igénylője számára kifizetődő legyen.

19. A jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót kötelezni kell arra, hogy az elosztási pontokhoz a II. mellékletben meghatározottak szerint, az egyenértékűség elvének megfelelően biztosítson hozzáférést. A végződtetési szegmenshez való hozzáférés tekintetében referenciaajánlatra vonatkozó igény felmerülése esetén a nemzeti szabályozó hatóságnak meg kell állapítania a referenciaajánlat mielőbbi közzétételére vonatkozó kötelezettséget. A referenciaajánlatot legkésőbb hat hónappal a kérést követően közzé kell tenni.

20. A nemzeti szabályozó hatóságoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a végződtetési szegmenshez való hozzáférés biztosítása az I. melléklettel összhangban, költségalapú árakon történjen.

21. A nemzeti szabályozó hatóságoknak a piaci kereslettel összhangban ösztönözniük, illetve ahol erre a nemzeti jog lehetőséget ad, kötelezniük kell a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót arra, hogy a végződtetési szegmensben több optikai szálat is telepítsen.

Az optikai hurok átengedése FTTH esetén

22. A 2002/19/EK irányelvben előírt elveknek megfelelően ([1]), amennyiben a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató FTTH-t telepít, a nemzeti szabályozó hatóságoknak elvben kötelezővé kell tenniük az optikai hurok átengedését. E kötelezettség alól kizárólag olyan földrajzi területeken lehet indokolt kivételt tenni, ahol a több alternatív infrastruktúra, például FTTH- és/vagy kábeles hálózat jelenléte és az átengedésen alapuló versenyképes hozzáférési ajánlatok vélhetően tényleges versenyt biztosítanak a downstream szinteken. Az optikai hurok átengedésére vonatkozó kötelezettséget olyan megfelelő intézkedéseknek kell kiegészíteniük, amelyek biztosítják a helymegosztást és a felhordóhálózatot. A hálózathoz való hozzáférést az erre legalkalmasabb ponton kell biztosítani, amely legtöbbször a városi jelenléti pont (MPoP).
23. A nemzeti szabályozó hatóságoknak a hálózati architektúrától és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató által alkalmazott technológiától függetlenül kell kötelezővé tenniük az optikai hurok átengedését.
24. A meglévő LLU-referenciaajánlatot a lehető leghamarabb ki kell egészíteni az optikai hurok átengedésére vonatkozó adatokkal. A 2002/19/EK irányelv II. melléklete meghatározza az LLU-referenciaajánlatban minimálisan feltüntetendő feltételek jegyzékét, amelyek az optikai hurok átengedésére értelemszerűen alkalmazandók. A referenciaajánlatot a lehető leghamarabb, de legkésőbb hat hónappal azt követően közzé kell tenni, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok előírták a hozzáférés biztosítására vonatkozó kötelezettséget.
25. Az optikai hurok átengedéséért felszámított árat a költségalapú árképzés elvének alkalmazásával kell meghatározni. Az optikai hurok átengedéséért felszámított ár megállapításakor a nemzeti szabályozó hatóságoknak megfelelően figyelembe kell venniük a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra háruló további számszerűsíthető beruházási kockázatokat. Ezeknek a kockázatoknak az I. mellékletnek megfelelően elvi szinten a beruházás tőkeköltségében, felár formájában kell megjelenniük.
26. A nemzeti szabályozó hatóságoknak értékelniük kell a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató által a beruházási kockázatok diverzifikálása érdekében javasolt árképzési mechanizmusokat is. A hatóságok ezeket a mechanizmusokat csak akkor hagyhatják jóvá, ha meggyőződtek arról, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató a beruházással kapcsolatban minden információt rendelkezésre bocsátott, és a szóban forgó mechanizmusoknak nincs megkülönböztető vagy kizáró hatásuk. Az árképzési rendszerek ilyen irányú értékelésére vonatkozó kritériumok az I. mellékletben találhatók.
27. A fenti esetekben a nemzeti szabályozó hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a nagy- és a kiskereskedelmi árak közötti árkülönbözet elegendő legyen ahhoz, hogy lehetővé tegye egy hatékony versenytárs piacra lépését. Ennek érdekében egy megfelelően meghatározott árprésteszt megfelelő időtávon történő alkalmazásával ellenőrizniük kell a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató árképzési magatartását. A nemzeti szabályozó hatóságoknak előzetesen meg kell határozniuk az árprés fennállásának kimutatása céljából alkalmazott teszt kiválasztásának módszertanát, az árpréstesztben alkalmazandó paramétereket és az árprés esetleges megállapítása esetére vonatkozó korrekciós intézkedések mechanizmusait.
28. Amennyiben a társberuházók által közösen telepített többszálas optikai FTTH-hálózat által ellátott területen a versenyfeltételek jelentős eltéréseket mutatnak, és így önálló földrajzi piac meghatározását indokolják, a nemzeti szabályozó hatóságoknak a piacelemzés során meg kell vizsgálniuk, hogy az együttes beruházásból fakadó infrastruktúraverseny mértékének figyelembevételével szükséges-e az adott piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót azonosítani. Ebben az összefüggésben a nemzeti szabályozó hatóságoknak meg kell vizsgálniuk különösen, hogy minden egyes társberuházó szigorúan egyenértékű és költségalapú hozzáférést élvez-e a közös infrastruktúrához, valamint hogy a társberuházók a downstream piacon tényleges versenyt folytatnak-e egymással. A nemzeti szabályozó hatóságoknak ezen túlmenően azt is meg kell vizsgálniuk, hogy a társberuházók elegendő alépítmény-kapacitást alakítottak-e ki harmadik fél számára és ahhoz költségalapú hozzáférést biztosítanak-e.

Hozzáférési kötelezettségek FTTN esetén

29. A nemzeti szabályozó hatóságoknak kötelezővé kell tenniük a réz alhurkok átengedését. A réz alhurok átengedésére vonatkozó korrekciós intézkedés mellett a felhordóhálózat vonatkozásában is megfelelő intézkedéseket kell elfogadniuk, az adott eset körülményeinek megfelelően ideértve az optikai és az Ethernet-alapú felhordóhálózatokra vonatkozó követelményeket is, továbbá olyan kiegészítő korrekciós intézkedéseket is kell alkalmazniuk, amelyek biztosítják az átengedésre vonatkozó intézkedés eredményességét és működőképességét; ilyen például a létesítményekhez helymegosztás céljából való megkülönböztetésmentes hozzáférés, illetve ezek hiánya esetén az egyenértékű helymegosztás biztosításának kötelezővé tétele. A referenciaajánlatot a lehető leghamarabb, de legkésőbb hat hónappal azt követően közzé kell tenni, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok előírták a hozzáférés biztosítására vonatkozó kötelezettséget.
30. Ha a nemzeti szabályozó hatóságok előírják a réz alhurok átengedését, kötelezniük kell a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót arra, hogy a meglévő LLU-referenciaajánlatot valamennyi szükséges elemmel kiegészítse. Az egyes elemekhez való hozzáférésért felszámított árat az I. melléklettel összhangban, a költségalapú árképzés elvének alkalmazásával kell meghatározni.

Nagykereskedelmi széles sávú hozzáférés (5. számú piac)

31. Ha az 5. számú piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató van jelen, a nagykereskedelmi széles sávú hozzáféréssel kapcsolatos, a meglévő szolgáltatásokra és azok láncelyettesítőire vonatkozó korrekciós intézkedéseket fenn kell tartani, illetve módosítani kell. A nemzeti szabályozó hatóságoknak a VDSL-alapú nagykereskedelmi széles sávú hozzáférést a jelenlegi, kizárólag rézhurokalapú nagykereskedelmi széles sávú hozzáférés láncelyettesítőjének kell tekinteniük.
32. A nemzeti szabályozó hatóságoknak kötelezniük kell a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót arra, hogy legalább hat hónappal azelőtt, hogy ő maga vagy kiskereskedelmi leányvállalata megkezdené saját megfelelő kiskereskedelmi NGA-szolgáltatásainak forgalmazását, új nagykereskedelmi széles sávú hozzáférési termékeket biztosítson, kivéve abban az esetben, ha más eredményes biztosítékok gondoskodnak a megkülönböztetésmentesség elvének érvényesüléséről.

([1]) Lásd különösen a (19) preambulumbekezdést.

33. Annak érdekében, hogy az alternatív szolgáltatók – többek között az üzleti szintű szolgáltatásokért – tényleges versenyt folytathassanak, a nemzeti szabályozó hatóságoknak kötelezővé kell tenniük olyan különböző nagykereskedelmi termékek kínálatát, amelyek a sávszélesség és a minőség szempontjából a leginkább kihasználják az NGA-infrastruktúrában rejlő technológiai lehetőségeket.

34. A nemzeti szabályozó hatóságoknak együttműködést kell folytatniuk egymással az NGA-kon keresztül biztosított nagykereskedelmi széles sávú hozzáférési termékek megfelelő műszaki specifikációinak meghatározása érdekében, és a vonatkozó szabványok kidolgozásának elősegítése céljából a nemzetközi szabványügyi testületek részére adatokat kell szolgáltatniuk.

35. A nemzeti szabályozó hatóságoknak a kötelező nagykereskedelmi széles sávú hozzáférési termékek esetében – a különböző nagykereskedelmi ajánlatok között a sávszélesség és a minőség tekintetében mutatkozó különbségek figyelembevételével – az I. melléklettel összhangban általában kötelezővé kell tenniük a költségalapú árképzést.

36. A nemzeti szabályozó hatóságoknak elemezniük kell, hogy a tényleges verseny biztosítása a kötelező nagykereskedelmi széles sávú hozzáférési termékek esetében igényli-e a költségalapú árképzés kötelezővé tételét abban az esetben, ha a funkcionális szétválasztás vagy a szétválasztás egyéb formái már garantálják a hozzáférés tényleges egyenértékűségét. Költségalapú árképzés hiányában a nemzeti szabályozó hatóságoknak megfelelően meghatározott árprésteszt alkalmazásával figyelemmel kell kísérniük a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató árképzési magatartását.

37. Ha a nemzeti szabályozó hatóságok úgy ítélik meg, hogy egy adott földrajzi területen ténylegesen biztosítva van a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató optikai hurkának átengedése, és ez várhatóan tényleges versenyt eredményez az alsóbb szinteken, akkor meg kell fontolniuk a nagykereskedelmi bitfolyam-hozzáférési kötelezettség megszüntetését az érintett területen.

38. Együttes beruházás esetén a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató jelenlétének vizsgálata során a nemzeti szabályozó hatóságoknak a 28. pontban megfogalmazott elvek alapján kell eljárniuk.

Migráció

39. A 4. és az 5. számú piacon a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra vonatkozó jelenlegi kötelezettségeket fenn kell tartani, és hatályukat nem érinthetik a meglévő hálózati architektúra és technológia változásai, kivéve akkor, ha a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató és a hálózatához jelenleg hozzáférést élvező szolgáltatók megfelelő migrációs tervben állapodnak meg. Ilyen megállapodás hiányában a nemzeti szabályozó hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy az alternatív szolgáltatók – az adott esetnek megfelelően az adott országban meglévő körülmények figyelembevételével – legalább öt évvel az összekapcsolási pontok, például a helyi központok megszüntetése előtt megfelelő tájékoztatást kapjanak. Ez a határidő öt évnél rövidebb is lehet, ha a szolgáltató az összekapcsolási ponton teljes körűen egyenértékű hozzáférést biztosít.

40. A nemzeti szabályozó hatóságoknak átlátható keretet kell kialakítaniuk a rézalapúról az optikai hálózatokra történő átállásra vonatkozóan. A nemzeti szabályozó hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató által bevezetett rendszerek és eljárások, ideértve a működéstámogató rendszereket is, úgy legyenek kialakítva, hogy megkönnyítsék az alternatív szolgáltatók számára az NGA-alapú hozzáférési termékekre történő átállást.

41. A nemzeti szabályozó hatóságoknak a 2002/21/EK irányelv 5. cikkében biztosított hatáskörükkel élve a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató valamennyi olyan hálózatmódosítási tervére vonatkozóan információkhoz kell jutniuk, amely egy adott piacon vagy részpiacon várhatóan hatással lesz a versenyfeltételekre. Ha a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató a meglévő rézalapú hozzáférési hálózat egy részét optikai hálózattal kívánja felváltani, és ennek keretében az adott időpontban használt összekapcsolási pontok egy részét meg kívánja szüntetni, a nemzeti szabályozó hatóságoknak a 2002/19/EK irányelv 9. cikkének (1) bekezdésével összhangban biztosítaniuk kell, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató hálózatához hozzáféréssel rendelkező vállalkozások valamennyi ahhoz szükséges információhoz időben hozzájussanak, hogy saját hálózatukat és hálózatbővítési terveiket megfelelően átalakíthassák. A nemzeti szabályozó hatóságoknak meg kell határozniuk ezen információk formáját és részletességét, és gondoskodniuk kell az átadott információk szigorúan bizalmas kezeléséről.

42. Ennek az ajánlásnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2010. szeptember 20-án.

a Bizottság részéről

Neelie KROES

alelnök

I. MELLÉKLET

Az árképzés elvei, kockázatok

1. AZ NGA-HOZZÁFÉRÉSÉRT FELSZÁMÍTOTT ÁRAK MEGÁLLAPÍTÁSÁNAK KÖZÖS ELVEI

A 2002/21/EK irányelv 8. cikkének (2) bekezdése értelmében a nemzeti szabályozó hatóságok – többek között a hatékony infrastruktúra-fejlesztési beruházások ösztönzése révén – kötelesek elősegíteni a versenyt az elektronikus hírközlő hálózatok, az elektronikus hírközlési szolgáltatások és a kapcsolódó szolgáltatások és eszközök nyújtása terén. A költségalapú árképzésre vonatkozó követelmény alkalmazása érdekében a költségalap meghatározásához a 2002/19/EK irányelv 13. cikke (1) bekezdésének megfelelően a nemzeti szabályozó hatóságoknak mérlegelniük kell, hogy az adott NGA-infrastruktúra megkettőzése gazdasági szempontból megvalósítható és hatékony-e. Ha nem, akkor a legfőbb cél annak biztosítása, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató downstream üzletága és az alternatív hálózati szolgáltatók ténylegesen egyenlő feltételek mellett lehessenek jelen a piacon. A következetes szabályozásnak ennélfogva velejárója lehet, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok a megkettőzhető és a nem-megkettőzhető eszközök költségalapú árait más költségek alapján számítják ki, vagy legalábbis az utóbbi esetben kiigazítják a költségszámítási módszereik paramétereit.

Azokban az esetekben, amikor az NGA-ra irányuló beruházás jövedelmezősége bizonytalan tényezőkön, például jelentősen magasabb egy fogyasztóra jutó átlagos bevétel vagy nagyobb piaci részesedés feltételezésén alapul, a nemzeti szabályozó hatóságoknak meg kell vizsgálniuk, hogy a tőkeköltségek tükrözik-e a jelenlegi rézalapú hálózatokra irányuló beruházásokhoz képest magasabb beruházási kockázatot. Ezen túlmenően további olyan mechanizmusok, például hosszú távú hozzáférési árak és mennyiségi kedvezmények alkalmazására is szükség lehet, amelyeknek célja a beruházási kockázat megosztása a beruházók és a hozzáférés igénylői között, valamint a piaci elterjedés elősegítése. Az ilyen árképzési mechanizmusokat a nemzeti szabályozó hatóságoknak az alábbi 7. és 8. szakaszban meghatározott kritériumoknak megfelelően felül kell vizsgálniuk.

A költségalapú árképzésre vonatkozó kötelezettségek teljesítésének biztosítása érdekében a nemzeti szabályozó hatóságoknak a 2002/19/EK irányelv 11. cikkének megfelelően kötelezővé kell tenniük a számviteli szétválasztást. Azon NGA-infrastruktúra és/vagy szolgáltatáselemek számviteli szétválasztását, amelyekhez kötelezően hozzáférést kell biztosítani, úgy kell végezni, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok i. megállapíthassák a hozzáférésért felszámított árak meghatározásához szükséges valamennyi eszköz költségét (az értékcsökkenés és az eszközértékelés változásainak figyelembevételével); és ii. eredményesen figyelemmel kísérhessék, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató más piaci szereplők és saját downstream üzletága számára azonos feltételekkel és árakon biztosítja-e a hozzáférést. Az árak figyelemmel kísérése keretében árpréstesztet kell végezni. A költségeket a többszöri figyelembevétel elkerülése érdekében a szóban forgó hozzáférésen alapuló különböző nagykereskedelmi és kiskereskedelmi termékek között objektív kritériumok alapján kell felosztani.

A nemzeti szabályozó hatóságoknak becsléssel meg kell állapítaniuk az érintett létesítményekhez való hozzáférés biztosításához szükséges költségtöbbletet. Ezek a költségek az építőmérnöki infrastruktúrához vagy optikai szálhoz való hozzáférés megrendeléséből és biztosításából, az informatikai rendszerek üzemeltetési és karbantartási költségeiből, valamint a nagykereskedelmi termékmenedzsment működési költségeiből fakadnak. A költségeket arányosan kell felosztani a hozzáférést igénybevevő összes vállalkozás között, beleértve a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató downstream üzletágát is.

2. AZ ÉPÍTŐMÉRNÖKI INFRASTRUKTÚRÁHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉSÉRT FELSZÁMÍTOTT ÁRAK MEGÁLLAPÍTÁSA

A 4. számú piacon a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató meglévő építőmérnöki infrastruktúrájához való hozzáférés esetében kötelezővé kell tenni a költségalapú árképzést. A nemzeti szabályozó hatóságoknak az építőmérnöki infrastruktúrához való hozzáférésért felszámított árakat a helyi rézhurok átengedésére alkalmazott árképzési módszertannal összhangban kell szabályozniuk. A nemzeti szabályozó hatóságoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a hozzáférésért felszámított árak tükrözzék a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató által ténylegesen viselt költségeket. A nemzeti szabályozó hatóságoknak figyelembe kell venniük különösen az érintett infrastruktúra tényleges élettartamát és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatónál a kiépítés kapcsán esetleg jelentkező megtakarításokat. A hozzáférésért felszámított áraknak meg kell felelniük a kérdéses infrastruktúra – értékcsökkenéssel együtt számított – valós értékének.

Az építőmérnöki infrastruktúrához való hozzáférésért felszámított ár meghatározásakor a nemzeti szabályozó hatóságoknak a kockázati profilt a rézalapú infrastruktúráéval megegyezőnek kell feltételezniük, kivéve abban az esetben, ha a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatónak az NGA-k kiépítése során az alapvető karbantartási költségeken túl további építőmérnöki költségei is keletkeztek.

3. A VÉGZŐDTETÉSI SZEGMENSHEZ VALÓ HOZZÁFÉRÉSÉRT FELSZÁMÍTOTT ÁRAK MEGÁLLAPÍTÁSA FTTH ESETÉN

A nemzeti szabályozó hatóságoknak az elosztási ponthoz való hozzáférés árait a helyi rézhurok átengedésére alkalmazott árképzési módszertannal összhangban kell meghatározniuk. A nemzeti szabályozó hatóságoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a hozzáférésért felszámított árak tükrözzék a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató által ténylegesen viselt költségeket, az adott esetnek megfelelően beleértve a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra háruló további számszerűsíthető kockázatokat figyelembe vevő magasabb kockázati felárat is.

4. AZ MPOP-NÉL TALÁLHATÓ OPTIKAI SZÁLHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉSÉRT FELSZÁMÍTOTT ÁRAK MEGÁLLAPÍTÁSA FTTH ESETÉN (OPTIKAI HUROK ÁTENGEDÉSE)

A nemzeti szabályozó hatóságoknak az optikai hurok átengedéséért felszámított árak meghatározása során meg kell állapítaniuk a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra háruló további számszerűsíthető kockázatokat figyelembe vevő magasabb kockázati felárat. A kockázati felárat az alábbi 6. szakaszban meghatározott módszertan alapján, becsléssel kell megállapítani. Az árak fokozottabb rugalmassága az alábbi 7. és 8. szakasznak megfelelően biztosítható.

Az egyenlő elbánás elvével összhangban a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató downstream üzletágával szemben felszámított árnak meg kell egyeznie a harmadik személyekkel szemben felszámított árral.

5. A RÉZ ALHUROKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉSÉRT FELSZÁMÍTOTT ÁRAK MEGÁLLAPÍTÁSA FTTN ESETÉN

A nemzeti szabályozó hatóságoknak az alhurok átengedéséhez szükséges valamennyi elemre vonatkozóan költségalapú hozzáférést kell előírniuk, ideértve a felhordórendszer vonatkozásában elfogadott intézkedéseket (például a létesítményekhez helymegosztás céljából való megkülönböztetésmentes hozzáférés, illetve ezek hiánya esetén az egyenértékű helymegosztás biztosításával kapcsolatban) és a kiegészítő korrekciós intézkedéseket is.

A szabályozott hozzáférési árak nem haladhatják meg egy hatékony szolgáltató költségeit. Ebből a célból a nemzeti szabályozó hatóságoknak mérlegelniük kell e költségek alulról építkező költségmodell, illetve – amennyiben rendelkezésre állnak – benchmark alkalmazásával történő értékelését.

A réz alhurokhoz való hozzáférésért felszámított ár meghatározásakor a nemzeti szabályozó hatóságoknak a kockázati profilt a meglévő rézalapú infrastruktúráéval megegyezőnek kell feltételezniük.

6. A KOCKÁZATI FELÁR MEGHATÁROZÁSÁNAK KRITÉRIUMAI

A beruházásokhoz társuló kockázatot a tőkeköltségbe beépített kockázati felárral kell ellentételezni. Az NGA-kra irányuló beruházások esetében előzetesen engedélyezett tőkemegtérülésnek egyensúlyt kell biztosítania egyrészről a vállalkozások beruházásainak megfelelő ösztönzése (kellően magas megtérülési arány), másrészről az elosztási hatékonyság, a fenntartható verseny és a maximális fogyasztói előnyök (nem túlzott mértékű megtérülési arány) iránti igény között. Ennek érdekében a nemzeti szabályozó hatóságoknak a beruházás megtérülési időszakára vonatkozóan indokolt esetben az átengedett rézhurokhoz való hozzáférés árának megállapítása érdekében aktuálisan meghatározott súlyozott átlagos tőkeköltséget (WACC) meg kell növelniük egy olyan összeggel, amely tükrözi a beruházási kockázatot. A bevételeknek a WACC kiszámításához szükséges becslése során a 2002/19/EK irányelv (20) preambulumbekezdésével összhangban a felhasznált tőke valamennyi dimenzióját figyelembe kell venni, ideértve a megfelelő munkaerőköltségeket, az építési költségeket, a hatékonyság terén várható előnyöket és a végső eszközértéket is.

A nemzeti szabályozó hatóságoknak többek között a következő bizonytalansági tényezők figyelembevételével kell felbecsülniük a beruházási kockázatot: i. a kiskereskedelmi és a nagykereskedelmi kereslettel kapcsolatos bizonytalanság; ii. a telepítés, az építőmérnöki munkák és a megvalósítás menedzsmentköltségeivel kapcsolatos bizonytalanság; iii. a technológiai fejlődéssel kapcsolatos bizonytalanság; iv. a piaci dinamikával és a versenyhelyzet változásaival, például az infrastruktúra- és/vagy kábelverseny intenzitásával kapcsolatos bizonytalanság; v. a makrogazdasági bizonytalanság. Ezek a tényezők idővel változhatnak, különösen a kis- és a nagykereskedelmi igények egyre teljesebb körű kielégítése nyomán. A nemzeti szabályozó hatóságoknak ezért rendszeresen felül kell vizsgálniuk a helyzetet, és a fenti tényezők változásait figyelembe véve időről időre ki kell igazítaniuk a kockázati felárat.

Az olyan szempontok, mint a méretgazdaságosság megléte (különösen kizárólag városi területen megvalósított beruházások esetén), a magas kiskereskedelmi piaci részesedések, az alapvető infrastruktúra feletti ellenőrzés, a működésiköltség-megtakarítások, az ingatlanértékesítésből származó bevétel, valamint az értékpapír- és az adósságpiacokhoz való kiváltságos hozzáférés, várhatóan enyhíteni fogják az NGA-beruházás kockázatait a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató számára. A nemzeti szabályozó hatóságoknak a kockázati felár felülvizsgálata keretében ezeket a szempontokat is rendszeresen újra kell értékelniük.

A fenti megfontolások különösen az FTTH-ra irányuló beruházásokra vonatkoznak. Ezzel szemben az FTTN-re irányuló beruházásnak, amely egy meglévő hozzáférési hálózat (például VDSL) részleges korszerűsítését jelenti, általában – legalábbis sűrűn lakott területeken – számottevően alacsonyabb a kockázati profilja, mint az FTTH-beruházásoknak. Kisebb bizonytalansággal kell számolni különösen az FTTN/VDSL-en keresztül rendelkezésre bocsátott sávszélesség iránti kereslet tekintetében, és az összes tőkeigény is alacsonyabb. Ezért jóllehet az FTTN/VDSL-en alapuló széles sávú hozzáférés szabályozott árainak figyelembe kell venniük a kapcsolódó beruházási kockázatokat, ebben az esetben nem indokolt akkora kockázattal számolni, mint az FTTH-alapú nagykereskedelmi hozzáférési termékek esetében. Az FTTN/VDSL-alapú széles sávú hozzáférés kockázati felárának meghatározásakor a nemzeti szabályozó hatóságoknak kellő súllyal mérlegelniük kell ezeket a tényezőket, és elvben nem fogadhatják el a 7. és a 8. szakaszban bemutatott árképzési rendszereket. A nemzeti szabályozó hatóságoknak a kockázati felár meghatározását szolgáló módszertanról nyilvános konzultációt kell folytatniuk.

7. A HOSSZÚ TÁVÚ HOZZÁFÉRÉSÉRT FELSZÁMÍTOTT ÁRAK ÉRTÉKELÉSÉNEK KRITÉRIUMAI FTTH ESETÉN

A hosszú távú hozzáférésért a kockázat figyelembevételével felszámított árak a hozzáférésre vonatkozó kötelezettségvállalások időtartamának függvényében változhatnak. A hosszú távú hozzáférési szerződések a rövid távú hozzáférési szerződéseknél alacsonyabb, egy hozzáférési vonalra vetített árat szabnak meg. A hosszú távú hozzáférésért felszámított árak csak a beruházó részéről vállalt kockázat csökkenését tükrözhetik, ezért nem lehetnek alacsonyabbak, mint a beruházás szisztematikus kockázatát tükröző magasabb kockázati felárat nem tartalmazó költségalapú ár. A hosszú távú szerződések értelmében a piacra lépők teljes körű ellenőrzéshez jutnak a fizikai eszközök felett, ami a másodlagos kereskedelem lehetőségét is biztosítja számukra. A rövid távú szerződések megkötése nem igényel hosszú időre szóló kötelezettségvállalásokat, így ezek a szerződések ennek megfelelően egy hozzáférési vonalra vetítve általában magasabb árakat tartalmaznak, amelyek azt a potenciális értéket tükrözik, amely az ilyen hozzáférési formának a hozzáférés igénylője számára előnyös rugalmasságából fakad.

A jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonban a későbbiekben visszaélhet a hosszú távú hozzáférésre vonatkozó árképzéssel oly módon, hogy kiskereskedelmi szolgáltatásait a szabályozott nagykereskedelmi szolgáltatásoknál alacsonyabb áron értékesíti (mivel saját downstream kiskereskedelmi üzletága számára alacsony hosszú távú kötelezettségvállalási árakat számít fel), ezáltal pedig lényegében kisajátíthatja a piacot. A kisebb ügyfélkörrel és bizonytalanabb üzleti kilátásokkal rendelkező alternatív szolgáltatóknak ezen felül nagyobb kockázattal is kell számolniuk. Előfordulhat, hogy nem engedhetik meg maguknak a hosszabb távra szóló beszerzéseket. Emiatt esetleg vissza kell fogniuk beruházásaikat, és későbbre kell halasztaniuk a szabályozott hozzáférés megvásárlását.

Ezen okok miatt a hosszú távú hozzáférésért felszámított árak kizárólag akkor elfogadhatók, ha a nemzeti szabályozó hatóságok gondoskodnak a következő feltételek együttes teljesüléséről:

a) a hosszú távú kötelezettségvállalás esetén felszámított árak csak a beruházó alacsonyabb kockázatait tükrözik;

b) a nagykereskedelmi és a kiskereskedelmi árak közötti árkülönbözet elegendő ahhoz, hogy a downstream piacon egy megfelelő időtávon belül lehetővé tegye egy hatékony versenytárs belépését.

8. A MENNYISÉGI KEDVEZMÉNYEK ÉRTÉKELÉSÉNEK KRITÉRIUMAI FTTH ESETÉN

A mennyiségi kedvezményt tartalmazó, a kockázatok figyelembevételével felszámított hozzáférési árak azt tükrözik, hogy a beruházási kockázat az egy adott területen már értékesített optikai hurkok összes számával csökken. A beruházáshoz társuló kockázat szorosan összefügg a kihasználatlanul maradó optikai hurkok számával. Minél nagyobb a már igénybe vett optikai hurkok aránya, annál alacsonyabb a kockázat. A hozzáférési árak ezért a megvásárolt mennyiségtől függően változnak. Kedvezmény csak egységes vonalankénti egységár formájában engedélyezhető, és csak akkor, ha valamennyi olyan szolgáltató részére rendelkezésre áll, amely teljesíti a kedvezmény igénybevételének feltételeit. Azon vonalmennyiség megállapítása során, amelyet a mennyiségi kedvezmény igénybevételéhez kötelezően meg kell vásárolni, a nemzeti hatóságoknak figyelembe kell venniük azt a becsült legkisebb üzemméretet, amely mellett a hozzáférés igénylője már hatékony versenyt képes folytatni a piacon, valamint azt az igényt, hogy a piacon a tényleges verseny biztosítása érdekében elegendő számú olyan piaci szereplő legyen jelen, amely teljesíti a kedvezmény igénybevételének feltételeit. A mennyiségi kedvezmény csak a beruházó részéről vállalt kockázat csökkenését tükrözheti, ezért nem eredményezhet olyan hozzáférési árakat, amelyek alacsonyabbak, mint a beruházás szisztematikus kockázatát tükröző magasabb kockázati felárat nem tartalmazó költségalapú ár. Figyelembe véve, hogy a kis- és a nagykereskedelmi igények nagyobb mértékű kielégítésének rendes körülmények között magával kell vonnia a kockázati felár csökkenését, a mennyiségi kedvezménynek hasonlóképpen csökkennie kell, és a kis- és a nagykereskedelmi igények nagyobb arányú teljesítését követően indokolatlanná is válhat.

A nemzeti szabályozó hatóságok csak a következő feltételek együttes teljesülése esetén fogadhatják el a mennyiségi kedvezményt:

a) az egységes mennyiségi kedvezmény kiszámítása területenként történik, amely területek nagyságát a nemzeti szabályozó hatóság az ország sajátosságai és a hálózat szerkezete alapján állapítja meg, és a kedvezmény egyformán kerül alkalmazásra a hozzáférés valamennyi olyan igénylője esetében, amely az érintett területen hajlandó megvásárolni legalább a kedvezményre jogosító vonalmennyiséget;

b) a mennyiségi kedvezmény csak a beruházó alacsonyabb kockázatait tükrözi;

c) a nagykereskedelmi és a kiskereskedelmi árak közötti árkülönbözet elegendő ahhoz, hogy egy megfelelő időtávon belül lehetővé tegye egy hatékony versenytárs piacra lépését.

II. MELLÉKLET

Az egyenértékűség elvének alkalmazása az NGA-k telepítésével összefüggésben a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató építőmérnöki infrastruktúrájához való hozzáférés esetében

1. AZ EGYENÉRTÉKŰSÉG ELVE

A jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató építőmérnöki infrastruktúrájához való hozzáférés jelentős mértékben elősegítheti az NGA-k kiépítését. Ahhoz, hogy a piacra lépők és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonos feltételek mellett lehessenek jelen a piacon, fontos, hogy e hozzáférés biztosítása szigorúan az egyenértékűség elve alapján történjék. A nemzeti szabályozó hatóságoknak kötelezővé kell tenniük a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató számára, hogy az építőmérnöki infrastruktúrájához való hozzáférést a hozzáférés belső és külső igénylői számára egyforma feltételek mellett tegye lehetővé. Ennek érdekében különösen a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatónak az infrastruktúra jellemzőire vonatkozó valamennyi információt meg kell osztania a hozzáférés igénylőivel, és a hozzáférés megrendelése és biztosítása vonatkozásában azonos eljárásokat kell alkalmaznia. Az egyenértékűség elvének megfelelő alkalmazásához nélkülözhetetlenek a referenciaajánlatok és a szolgáltatásszintű megállapodások. Mindezek mellett az is fontos, hogy a hozzáférés külső igénylőinek hálózatbővítési terveire vonatkozóan a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató birtokában lévő aszimmetrikus tudást a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató ne használhassa fel jogtalan gazdasági előny megszerzésére.

2. INFORMÁCIÓSZOLGÁLTATÁS AZ ÉPÍTŐMÉRNÖKI INFRASTRUKTÚRÁRA ÉS AZ ELOSZTÁSI PONTOKRA VONATKOZÓAN

A jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatónak az építőmérnöki infrastruktúrájára és az elosztási pontjaira vonatkozóan a hozzáférés külső igénylői számára a belsőleg elérhetővel azonos szintű tájékoztatást kell nyújtania. Ennek a tájékoztatásnak ki kell terjednie az építőmérnöki infrastruktúra elrendezésére és az infrastruktúrát alkotó különböző elemek műszaki jellemzőire. Ha rendelkezésre áll, az egyes elemek (ideértve egyebek mellett az alépítményeket, a tartóoszlopokat és más fizikai eszközöket, például a szerelőaknákat) földrajzi helyét, valamint az alépítményekben rendelkezésre álló férőhelyre vonatkozó adatokat is meg kell adni. Tájékoztatást kell továbbá adni az elosztási pontok földrajzi helyéről, és át kell adni az adott elosztási ponthoz kapcsolódó épületek listáját is.

A jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatónak részletesen ismertetnie kell az építőmérnöki infrastruktúrához és az elosztási pontokhoz, valamint az infrastruktúrát alkotó különböző elemekhez való hozzáférésre és az azok használatára vonatkozó valamennyi beavatkozási szabályt és műszaki feltételt. A hozzáférés külső és belső igénylői esetében azonos szabályokat és feltételeket kell alkalmazni.

A jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatónak gondoskodnia kell az információkhoz való megfelelő hozzáférést biztosító eszközökről, például egyszerűen elérhető adattárakról, adatbázisokról vagy internetes portálokról. Az információkat az infrastruktúra változásai és fejlesztése, illetve az időközben összegyűjtött adatok figyelembevétele érdekében rendszeresen aktualizálni kell, különösen abban az esetben, ha a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató vagy a hozzáférés más igénylője időközben fényvezetős hálózat telepítési projekteket hajtott végre.

3. A HOZZÁFÉRÉS MEGRENDELÉSE ÉS BIZTOSÍTÁSA

A jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatónak létre kell hoznia az építőmérnöki infrastruktúrához és az elosztási pontokhoz, valamint az infrastruktúrát alkotó különböző elemekhez való hatékony hozzáférés és az említett elemek használatának biztosításához szükséges eljárásokat és eszközöket. Ezen belül különösen a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatónak a hozzáférés külső igénylői számára a hozzáférés belső igénylői számára biztosítottakkal egyenértékű, végponttól végpontig tartó megrendelési, ellátási és hibaelhárítási rendszereket kell biztosítania. Ide tartoznak az aktuálisan használt alépítmények zsúfoltságának enyhítését célzó intézkedések is.

A tájékoztatásra, valamint az építőmérnöki infrastruktúrához, az elosztási pontokhoz és az infrastruktúrát alkotó különböző elemekhez való hozzáférésre és az említett elemek használatára irányuló, a hozzáférés külső igénylőitől származó igényeket ugyanolyan határidőn belül kell feldolgozni, mint a hozzáférés belső igénylőinek hasonló igényeit. Az igények feldolgozási folyamata során azonos szintű átláthatóságot kell biztosítani, és az elutasító válaszokat objektív indokolással kell alátámasztani.

A jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató tájékoztatási rendszereiben nyilvántartást kell vezetni az igények feldolgozásáról, és ezt a nyilvántartást a nemzeti szabályozó hatóság számára hozzáférhetővé kell tenni.

4. A SZOLGÁLTATÁSI SZINT MUTATÓI

Annak érdekében, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató építőmérnöki infrastruktúrájához való hozzáférés és az infrastruktúra használatának biztosítása az egyenértékűség elve alapján történjék, a hozzáférés belső és külső igénylői számára egyaránt meg kell határozni és ki kell számítani a szolgáltatási szint mutatóit. A szolgáltatási szint mutatóinak számszerűsíteniük kell a JPE szolgáltató készségét az építőmérnöki infrastruktúrájához való hozzáférés biztosításához szükséges tevékenységek végrehajtására. A szolgáltatási szint mutatóinak célértékeiről meg kell állapodni a hozzáférés igénylőivel.

A szolgáltatási szint mutatóinak magukban kell foglalniuk az infrastruktúra elemei, köztük az alépítmények, a tartóoszlopok és más fizikai eszközök (például a szerelőaknák) vagy az elosztási pontok rendelkezésre állására irányuló tájékoztatási igényekhez tartozó válaszidőket, az infrastruktúra-elemek igénybevételének kivitelezhetőségével kapcsolatos igényekhez tartozó válaszidőket, az infrastruktúra-elemekhez való hozzáférésre és az azok használatára vonatkozó igények feldolgozása során tanúsított reakciókészség jellemzését, valamint a hibaelhárítási folyamatok során tanúsított reakciókészség jellemzését.

A szolgáltatási szint mutatóinak számítását rendszeresen, előre meghatározott időszakonként kell végezni, és az eredményt meg kell küldeni a hozzáférés külső igénylőinek. A nemzeti szabályozó hatóságoknak ellenőrizniük kell, hogy a hozzáférés külső igénylőinek nyújtott szolgáltatások szintje egyenértékű-e a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató által belsőleg biztosított szolgáltatásokéval. Arra az esetre, ha a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató nem tartja tiszteletben a hozzáférés külső igénylőivel való megállapodásában a szolgáltatási szintmutató célértékére vonatkozóan tett vállalásait, megfelelő mértékű kártérítés nyújtására kell kötelezettséget vállalnia.

5. REFERENCIAAJÁNLAT

A jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató építőmérnöki infrastruktúrájához való egyenértékű hozzáférés biztosításához szükséges különböző feladatokról referenciaajánlatot kell készíteni minden olyan esetben, ha ilyen referenciaajánlat közzétételét a hozzáférés igénylője kéri. Minimális követelményként a referenciaajánlatnak tartalmaznia kell az építőmérnöki infrastruktúra elemeire vonatkozó adatok lekéréséhez igénybe vehető eljárásokat és eszközöket, ismertetnie kell az építőmérnöki infrastruktúra különböző alkotóelemeihez való hozzáférés és ezen alkotóelemek használatának feltételeit, ismertetnie kell a hozzáférés megrendelését és biztosítását, valamint a hibaelhárítást szolgáló eljárásokat és eszközöket, továbbá meg kell határoznia a szolgáltatási szintek célértékét és az ezek be nem tartása esetén alkalmazandó szankciókat. A belső hozzáférés biztosításának ugyanazokon a feltételeken kell alapulnia, mint amelyeket a hozzáférés külső igénylőinek rendelkezésére bocsátott referenciaajánlat megjelöl.

6. A NEMZETI SZABÁLYOZÓ HATÓSÁGOK NYOMONKÖVETÉSI TEVÉKENYSÉGE

A nemzeti szabályozó hatóságoknak biztosítaniuk kell az egyenértékűség elvének tényleges alkalmazását. Ebből a célból gondoskodniuk kell arról, hogy a hozzáférés külső igénylői kérésre kellő időben hozzájuthassanak az építőmérnöki infrastruktúrához való hozzáférésre vonatkozó referenciaajánlathoz. A szolgáltatási szintre vonatkozó adatszolgáltatáson túlmenően a nemzeti szabályozó hatóságoknak azt is biztosítaniuk kell, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók nyilvántartást vezessenek a hozzáférés egyenértékűségére vonatkozó követelmény teljesítésének figyelemmel kíséréséhez szükséges valamennyi adatról. Ezeknek az adatoknak lehetővé kell tenniük, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok rendszeresen végrehajtott vizsgálatok keretében ellenőrizzék, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató megfelelő szintű tájékoztatást nyújt-e a hozzáférés külső igénylőinek, valamint hogy helyesen alkalmazza-e a hozzáférés megrendelését és biztosítását szolgáló eljárásokat.

Mindezeken túlmenően a nemzeti szabályozó hatóságoknak gondoskodniuk kell arról is, hogy a vitarendezéshez gyorsított utólagos eljárás álljon rendelkezésre.

7. INFORMÁCIÓS ASZIMMETRIA

Az inkumbens szolgáltató előzetes ismeretekkel rendelkezik a hozzáférés külső igénylőinek bővítési terveiről. Annak megakadályozása érdekében, hogy ezeket az információkat jogtalan üzleti előny megszerzésére lehessen felhasználni, az építőmérnöki infrastruktúrát működtető jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató nem oszthatja meg ezeket az információkat downstream üzletágával.

A nemzeti szabályozó hatóságoknak biztosítaniuk kell legalább azt, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató kiskereskedelmi üzletági tevékenységében részt vevő személyek ne működhessenek közre a szolgáltató azon vállalati struktúráiban, amelyek közvetett vagy közvetlen módon felelnek az építőmérnöki infrastruktúrához való hozzáférés biztosításáért.